Architektury systemów komputerowych

Lista zadań nr 13

Na zajęcia 4 i 5 czerwca 2018

UWAGA! W trakcie prezentacji zadań należy być przygotowanym do wytłumaczenia haseł, które zostały oznaczone **wytłuszczoną** czcionką.

W zadaniach odnoszących się do potokowej realizacji procesora MIPS zakładamy, że procesor nie implementuje *branch delay slots* chyba, że podano inaczej.

Zadanie 1 (2 pkt.). Na schemacie z następnej kartki widnieje jednocyklowa realizacja procesora MIPS. Przedstaw kodowanie instrukcji, stan sygnałów kontrolnych i modyfikacje niezbędne do obsługi dodatkowych instrukcji (a) «jr» i «lui», (b) «jal». Poniżej podano semantykę instrukcji:

mnemonik	typ	semantyka
`jr $Rs`	R	`PC := Reg[Rs];`
`lui $Rt,imm`	I	`Reg[Rt] := imm << 16;`
`jal addr`	J	`Reg[31] := PC + 8;` `PC := (PC & 0xf0000000) | (addr << 2);`

Zadanie 2. Przypuśćmy, że w jednocyklowej implementacji procesora MIPS jeden z sygnałów kontrolnych: (a) RegWrite, (b) $\texttt{ALUControl}_1$, albo (c) MemWrite; zostaje w wyniku błędu projektanta podpięty na stałe do napięcia wyrażającego logiczny stan 0 albo 1. Które z omówionych na wykładzie instrukcji przestaną działać i dlaczego? Rozważ obydwie wartości.

ALUOp	Funct	$\texttt{ALUControl}_{2\ldots0}$
00	xxxxxx	010 (add)
x1	xxxxxx	110 (sub)
1x	100000	010 (add)
1x	100010	110 (sub)
1x	100100	000 (and)
1x	100101	001 (or)
1x	101010	111 (slt)

Instruction	Opcode	RegWrite	RegDst	ALUSrc	Branch	MemWrite	MemtoReg	ALUOp
R-type	000000	1	1	0	0	0	0	10
lw	100011	1	0	1	0	0	1	00
sw	101011	0	x	1	0	1	x	00
beq	000100	0	x	0	1	0	x	01

Zadanie 3. Procesory ARM należące do rodziny procesorów **RISC** oferują **tryb adresowania** z postinkrementacją. Spróbujmy dodać instrukcję «`lwai $rt, ($rs), imm`» o semantyce:

```
Reg[Rt] := Mem[Reg[Rs]];
Reg[Rs] := Reg[Rs] + imm << 16;
```

... do jednocyklowej implementacji procesora MIPS. Przedstaw propozycję kodowania, stan sygnałów kontrolnych i modyfikacje niezbędne do obsługi tej instrukcji. Jakie problemy sprawia dodanie tego rozkazu?

Zadanie 4. Na potokowej implementacji procesora MIPS wykonujemy poniższe dwa programy:

```
1  lw   $1,40($2)
2  add  $2,$3,$3
3  add  $1,$1,$2
4  sw   $1,20($2)
```

```
1  add  $1,$2,$3
2  sw   $2,0($1)
3  lw   $1,4($2)
4  add  $2,$2,$1
```

- Znajdź wszystkie **zależności danych** typu **Read–After–Write**[1].
- Znajdź wszystkie **hazardy danych**, które wystąpią w implementacji potoku bez i z **obejściami**.
- Narysuj diagram stanu potoku (jak na slajdzie 61) dla wykonania powyższych ciągów instrukcji. Oznacz **wstrzymania potoku** oraz obejścia, z których korzysta przetwarzanie rozkazów.

Zadanie 5. Poniższe ciągi instrukcji wykonujemy na potokowej implementacji procesora MIPS.

```
1  lw   $1,40($6)
2  add  $2,$3,$1
3  add  $1,$6,$4
4  sw   $2,20($4)
5  and  $1,$1,$4
```

```
1  add  $1,$5,$3
2  sw   $1,0($2)
3  lw   $1,4($2)
4  add  $5,$5,$1
5  sw   $1,0($2)
```

- Procesor nie ma zaimplementowanych objeść i **wykrywania hazardów**. Wstaw minimalną ilość rozkazów `nop`, aby zapewnić poprawność wykonania powyższych ciągów instrukcji.
- Powtórz poprzednie polecenie, ale postaraj się usunąć instrukcje `nop`. Zachowując semantykę możesz dokonywać dowolnych zmian w kodzie (dodawanie, usuwanie, zmiana kolejności instrukcji). Dodatkowo możesz używać rejestru $7 do przechowywania wartości tymczasowych.
- Procesor implementuje obejścia, ale nie ma wykrywania hazardów. W jaki sposób popsuje się semantyka powyższego kodu?

Zadanie 6. Na następnej kartce podano schemat potokowej realizacji procesora MIPS, do której chcemy dodać obsługę rozkazu «`slti`». Semantykę i kodowanie tej instrukcji podano w dokumencie „MIPS Reference Data Card" dostępnym na stronie wykładu. Opisz stan sygnałów kontrolnych i modyfikacje niezbędne do obsłużenia rozkazu «`slti`». Jak należy zmodyfikować jednostkę wykrywania i zapobiegania hazardom?

Zadanie 7. Powtórz poprzednie zadanie dla instrukcji skoku `j`. Zwróć szczególną uwagę na akcję **przeładowania potoku** podejmowaną przez procesor w trakcie wykonywania skoku w fazie EX.

[1] W procesorach superskalarnych będą jeszcze hazardy danych *Write–After–Read* i *Write–After–Write*.

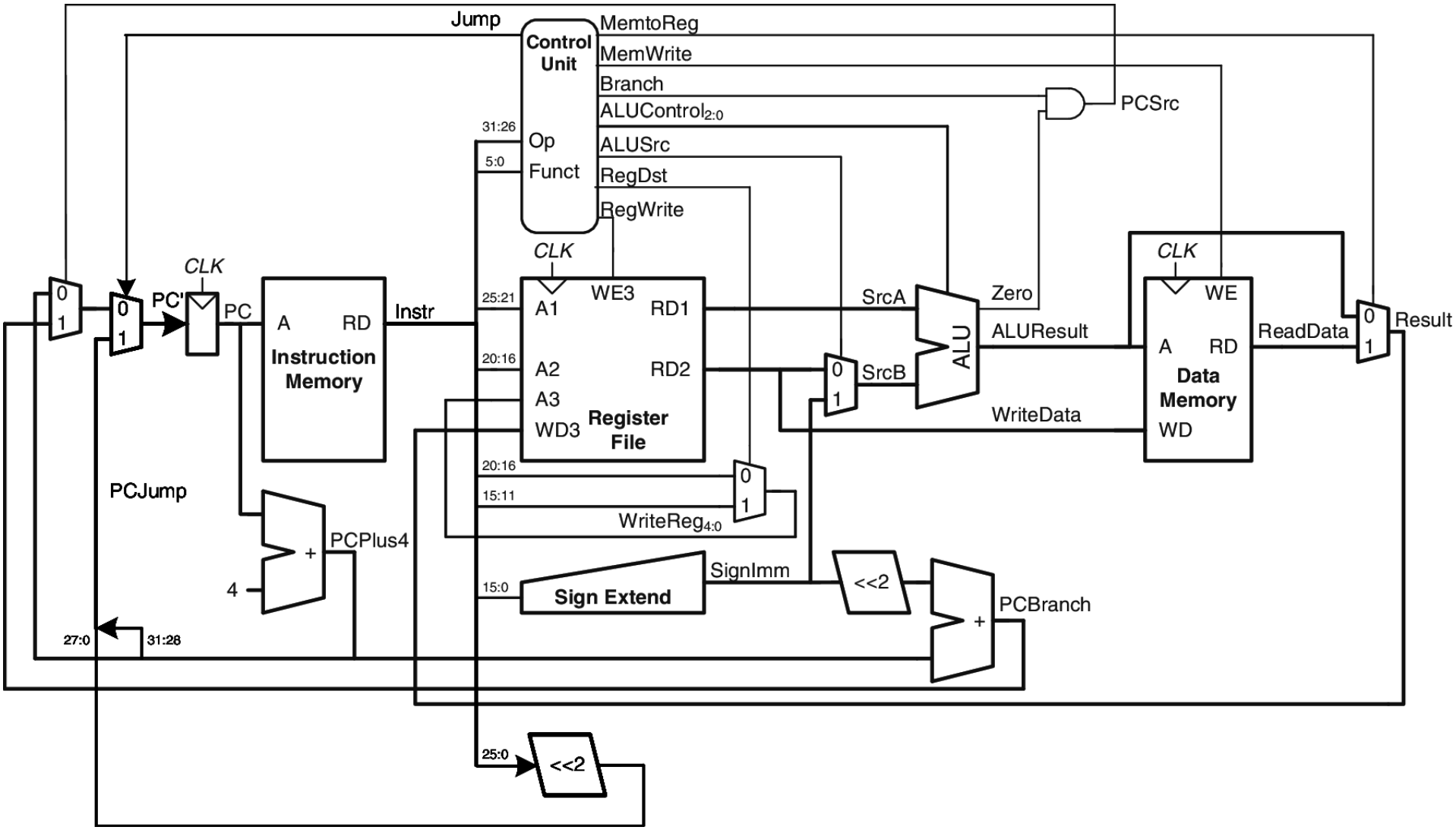
Jump
Control Unit
MemtoReg
MemWrite
Branch
ALUControl2:0
ALUSrc
RegDst
RegWrite
PCSrc
31:26
5:0
Op
Funct
CLK
CLK
CLK
PC'
PC
A
RD
Instruction Memory
Instr
25:21
20:16
A1
A2
A3
WD3
WE3
RD1
RD2
Register File
SrcA
SrcB
ALU
Zero
ALUResult
WriteData
WE
A
RD
Data Memory
WD
ReadData
Result
PCJump
20:16
15:11
WriteReg4:0
PCPlus4
4
+
15:0
Sign Extend
SignImm
<<2
PCBranch
+
27:0
31:28
25:0
<<2

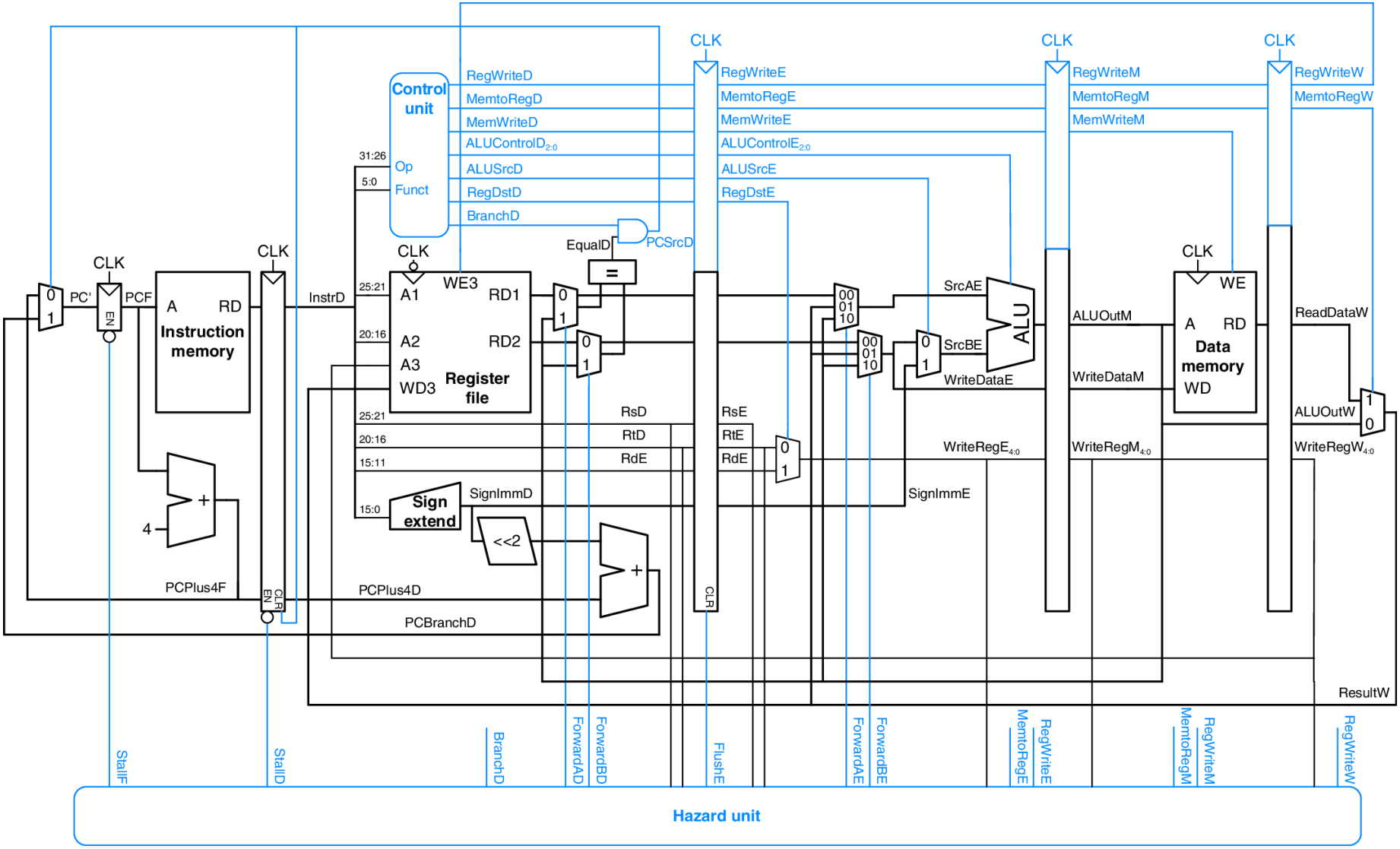
CLK
Control unit
Op
Funct
31:26
5:0
RegWriteD
MemtoRegD
MemWriteD
ALUControlD2:0
ALUSrcD
RegDstD
BranchD
EqualD
PCSrcD
=
RegWriteE
MemtoRegE
MemWriteE
ALUControlE2:0
ALUSrcE
RegDstE
RegWriteM
MemtoRegM
MemWriteM
RegWriteW
MemtoRegW
PC'
PCF
EN
A
RD
Instruction memory
InstrD
25:21
20:16
A1
A2
A3
WD3
WE3
RD1
RD2
Register file
RsD
RtD
RdE
RsE
RtE
RdE
15:11
15:0
Sign extend
SignImmD
SignImmE
<<2
4
+
PCPlus4F
PCPlus4D
PCBranchD
CLR
SrcAE
SrcBE
WriteDataE
ALU
ALUOutM
WriteDataM
WE
WD
Data memory
ReadDataW
ALUOutW
WriteRegE4:0
WriteRegM4:0
WriteRegW4:0
ResultW
StallF
StallD
BranchD
ForwardAD
ForwardBD
FlushE
ForwardAE
ForwardBE
MemtoRegE
RegWriteE
MemtoRegM
RegWriteM
RegWriteW
Hazard unit